

TEXTE ADOPTATE

P8_TA(2017)0017

Criza statului de drept în Republica Democratică Congo și în Gabon

Rezoluția Parlamentului European din 2 februarie 2017 referitoare la criza statului de drept din Republica Democratică Congo și din Gabon (2017/2510(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale precedente privind Republica Democratică Congo (RDC),
- având în vedere declarațiile Delegației UE în RDC privind situația drepturilor omului în această țară,
- având în vedere acordurile politice încheiate în RDC la 18 octombrie 2016 și la 31 decembrie 2016,
- având în vedere declarația din 18 decembrie 2016 a Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR), Federica Mogherini, privind faptul că nu s-a putut ajunge la un acord în RDC,
- având în vedere declarația din 23 noiembrie 2016 a purtătorului de cuvânt al VP/ÎR privind eforturile politice actuale din RDC,
- având în vedere concluziile Consiliului din 23 mai 2016 și 17 octombrie 2016 privind RDC,
- având în vedere declarațiile locale ale UE din 2 august 2016 și 24 august 2016 privind procesul electoral din RDC în urma lansării dialogului național în RDC,
- având în vedere rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU cu privire la RDC, în special Rezoluția nr. 2293 (2016) privind reînnoirea regimului de sancțiuni aplicat RDC și prelungirea mandatului Grupului de experți și Rezoluția nr. 2277 (2016) prin care a fost reînnoit mandatul Misiunii ONU pentru stabilizare în RDC (MONUSCO),
- având în vedere declarațiile de presă ale Consiliului de Securitate al ONU din 15 iulie 2016 și din 21 septembrie 2016 privind situația din RDC,

- având în vedere raportul anual al Înalțului Comisar al ONU pentru drepturile omului privind situația drepturilor omului în RDC, publicat la 27 iulie 2015,
- având în vedere rapoartele Secretarului General al ONU din 9 martie 2016 cu privire la Misiunea ONU pentru stabilizare în RDC, precum și punerea în aplicare a Cadrului pentru pace, securitate și cooperare în RDC și în regiune,
- având în vedere comunicatul de presă publicat în comun la 16 februarie 2016, respectiv la 5 iunie 2016 de Uniunea Africană, Organizația Națiunilor Unite, Uniunea Europeană și Organizația Internațională a Francofoniei cu privire la necesitatea unui dialog politic favorabil incluziunii în RDC și angajamentul acestora de a sprijini actorii din RDC în eforturile lor de a consolida democrația în această țară,
- având în vedere Acordul-cadru pentru pace, securitate și cooperare pentru RDC și regiune, semnat la Addis Abeba în februarie 2013,
- având în vedere raportul final al misiunii Uniunii Europene de observare a alegerilor (MOA),
- având în vedere declarația comună emisă la 24 septembrie 2016 de VP/ÎR și de comisarul pentru cooperare internațională și dezvoltare, Neven Mimica, în urma anunțului privind rezultatele oficiale ale alegerilor prezidențiale făcut de Curtea Constituțională din Gabon,
- având în vedere declarația referitoare la Gabon emisă de purtătorul de cuvânt al VP/ÎR la 11 septembrie 2016,
- având în vedere comunicatul de presă emis de Uniunea Africană la 1 septembrie 2016, în care se condamnă caracterul violent al conflictului postelectoral din Gabon și în care se solicită soluționarea pașnică a acestuia,
- având în vedere Raportul anual al UE privind drepturile omului și democrația în lume în 2014, adoptat de Consiliul Uniunii Europene la 22 iunie 2015,
- având în vedere Programul indicativ național 2014-2020 în cadrul celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare, care acordă prioritate consolidării democrației, guvernantei și statului de drept,
- având în vedere rezoluțiile adoptate de Adunarea Parlamentară Paritară ACP-UE la 18 mai 2011, referitoare la provocările pentru viitorul democrației și respectarea ordinii constituționale în țările ACP și UE și la 27 noiembrie 2013, referitoare la respectarea statului de drept și rolul unui sistem judiciar imparțial și independent,
- având în vedere memorandumul de înțelegere semnat între Republica Gaboneză și Uniunea Europeană privind misiunea UE de observare a alegerilor (MOA),
- având în vedere Constituția RDC și Constituția gaboneză,
- având în vedere Carta africană a drepturilor omului și popoarelor din iunie 1981,
- având în vedere Carta africană privind democrația, alegerile și guvernanta,

- având în vedere Declarația Uniunii Africane cu privire la principiile care guvernează alegerile democratice în Africa (2002),
 - având în vedere Carta internațională a drepturilor omului a ONU,
 - având în vedere Acordul de la Cotonou,
 - având în vedere articolul 123 alineatul (2) și alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât statul de drept, responsabilitatea, respectul pentru drepturile omului și alegerile libere și corecte sunt elemente esențiale ale oricărei democrații funcționale; întrucât anumite țări din Africa Subsahariană, inclusiv RDC și Gabon, se confruntă cu probleme în domeniile menționate anterior, acest fapt provocând o perioadă îndelungată de instabilitate politică și violență în țările respective;
 - B. întrucât, foarte recent, Ali Bongo, președintele la sfârșit de mandat din Gabon, aflat la putere de la decesul tatălui său, Omar Bongo, în 2009, a fost declarat câștigătorul alegerilor prezidențiale din 2016; întrucât observatorii internaționali, în special MOA a UE, au identificat anomalii evidente în compilarea rezultatelor;
 - C. întrucât Jean Ping, principalul său adversar, a contestat și a condamnat imediat acest rezultat; întrucât a fost înaintat un recurs în fața Curții Constituționale, în care se afirmă că au existat nereguli electorale și se solicită renumărarea voturilor, iar Curtea a confirmat în cele din urmă rezultatul; întrucât, cu toate acestea, examinarea recursului nu a înlăturat toate îndoielile legate de rezultatul alegerilor prezidențiale;
 - D. întrucât președintele RDC, Joseph Kabila, aflat la putere din 2001, a amânat alegerile și a rămas la putere și după încheierea mandatului său constituțional; întrucât acest lucru a dat naștere unor tensiuni politice, tulburări și violențe fără precedent pe tot teritoriul țării;
 - E. întrucât violențele s-au intensificat după expirarea mandatului președintelui Kabila, cauzând moartea a cel puțin 40 de persoane în urma ciocnirilor dintre protestatari și forțele de securitate; întrucât, potrivit ONU, 107 persoane au fost rănite sau au suferit rele tratamente, iar cel puțin 460 de persoane au fost arestate;
 - F. întrucât, la 18 octombrie 2016, președintele Kabila și o parte a opoziției au semnat un acord privind amânarea alegerilor prezidențiale până în aprilie 2018; întrucât, după luni de negocieri, părțile la acordul din 18 octombrie 2016 au ajuns, la 31 decembrie 2016, la un acord politic global și favorabil incluziunii; întrucât acest acord prevede primul transfer pașnic al puterii în această țară după 1960, instaurarea unui guvern de tranziție de uniune națională, organizarea de alegeri până la sfârșitul anului 2017 și retragerea președintelui Kabila;
 - G. întrucât, în ambele țări, au izbucnit demonstrații de stradă care au fost reprimare violent, soldându-se cu mai multe pierderi de vieți omenești; întrucât autoritățile au reprimat membri ai opoziției și ai societății civile care se opun puterii existente; întrucât grupurile pentru apărarea drepturilor omului semnalează constant că situația privind drepturile omului și libertatea de exprimare și de întrunire se înrăutățește treptat, inclusiv prin utilizarea forței excesive împotriva demonstrațiilor pașnici, prin arestări arbitrare și cazuri de detenție arbitrară și prin procese juridice motivate politic;

- H. întrucât libertatea presei s-a deteriorat în mod considerabil în ultimii ani, aceasta fiind limitată de amenințările și atacurile constante îndreptate împotriva jurnaliștilor; întrucât autoritățile au închis societăți mass-media și posturi de radio și au fost impuse restricții asupra internetului și a rețelelor de socializare;
- I. întrucât una dintre caracteristicile democrațiilor este respectarea constituției, care este temelia statului, a instituțiilor și a statului de drept; întrucât desfășurarea unor alegeri prezidențiale pașnice, libere și corecte în aceste țări ar fi contribuit semnificativ la înfruntarea provocărilor legate de progresul democratic și alternanța puterii cu care se confruntă regiunea Africii Centrale;
- J. întrucât Programul indicativ național 2014-2020 în cadrul celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare acordă prioritate consolidării democrației, guvernantei și statului de drept; întrucât atât UE, cât și partenerii africani au un puternic interes comun de a continua dezvoltarea democrației și de a stabili un constituționalism care să funcționeze corect,
1. regretă pierderea de vieți omenești în timpul demonstrațiilor din ultimele luni din ambele țări și își exprimă profunda compasiune față de familiile victimelor și de populația RDC și a Gabonului;
 2. este profund îngrijorat de situația din ce în ce mai instabilă din ambele țări; îndeamnă autoritățile și, în primul rând, președinții să își respecte obligațiile internaționale, să garanteze drepturile omului și libertățile fundamentale și să guverneze respectând în mod strict statul de drept;
 3. condamnă ferm toate actele de violență comise în Gabon și RDC, încălcările drepturilor omului, arestările arbitrare și detențiile ilegale, intimidările politice cu care se confruntă societatea civilă și membrii opoziției și încălcările libertății presei și a libertății de exprimare care au avut loc în contextul alegerilor prezidențiale; solicită ridicarea tuturor restricțiilor privind mass-media și eliberarea tuturor deținuților politici;

Gabon

4. consideră că rezultatele oficiale ale alegerilor prezidențiale sunt lipsite de transparență și extrem de îndoielnice, ceea ce a avut drept efect punerea sub semnul întrebării a legitimității președintelui Bongo; regretă faptul că procedura de recurs care a condus la atribuirea victoriei alegerilor lui Ali Bongo s-a desfășurat într-o manieră lipsită de transparență, precum și faptul că Curtea Constituțională nu a luat în considerare în mod corespunzător neregulile constatate în unele provincii, în special în Haut-Ogooué, fieful lui Ali Bongo; regretă refuzul Curții Constituționale de a renumăra voturile și de a compara buletinele de vot înainte de distrugerea lor;
5. este profund îngrijorat din cauza crizei politice din Gabon și a intensificării violenței dintre protestatari și forțele de securitate ca urmare a anunțării rezultatelor alegerilor prezidențiale din 2016;
6. condamnă în termeni categorici intimidările și amenințările la adresa membrilor misiunii UE de observare a alegerilor și atacurile împotriva neutralității și transparenței acestei misiuni a UE; regretă profund faptul că, în pofida memorandumului de înțelegere semnat cu guvernul din Gabon, misiunii UE de observare a alegerilor i s-a

acordat numai un acces limitat la numărarea centralizată a voturilor în comisiile electorale locale și la sediul central al comisiei electorale naționale (CENAP), iar acest lucru nu i-a permis MOA a UE să observe elemente esențiale ale procesului electoral prezidențial;

7. ia act de lansarea planificată a unui dialog național, în urma propunerii lui Ali Bongo; își exprimă rezervele cu privire la credibilitatea și relevanța unui astfel de proces; subliniază că liderul opoziției, Jean Ping, refuză să ia parte la dialog și a lansat și a încheiat propriul său dialog național;
8. îndeamnă guvernul din Gabon să realizeze o reformă profundă și rapidă a cadrului electoral, luând în considerare recomandările formulate de MOA a UE, în scopul de a-l îmbunătăți și de a-l face pe deplin transparent și credibil; subliniază că autoritățile din Gabon trebuie să garanteze o cooperare deplină și sinceră cu toate părțile interesate pertinente la nivel național și internațional pentru a se asigura că următoarele alegeri parlamentare sunt complet transparente și corecte și se desfășoară într-un mediu liber, democratic, deschis tuturor și pașnic;
9. solicită efectuarea unei anchete independente și obiective privind cazurile de violență legate de alegeri și acuzațiile de încălcări grave ale drepturilor omului și ale libertăților fundamentale și subliniază necesitatea de a se asigura că toate persoanele responsabile sunt aduse în fața justiției; solicită, de asemenea ca UE, în colaborare cu ONU și cu Uniunea Africană, să continue să monitorizeze îndeaproape situația generală din Gabon și să raporteze toate cazurile de încălcare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale; ia act de cererile de a deschide o anchetă preliminară a Curții Penale Internaționale (CPI) în legătură cu violențele postelectorale;
10. îndeamnă Consiliul să inițieze un proces de consultare în temeiul articolului 96 din Acordul de la Cotonou, de îndată ce se constată o absență a progreselor în ceea ce privește intensificarea dialogului politic; invită Consiliul, în cazul în care nu se poate ajunge la un acord în cadrul procesului de consultare, să ia în considerare impunerea unor sancțiuni specifice împotriva persoanelor responsabile de violențele post-electorale, de încălcările drepturilor omului și de subminarea procesului democratic în țară;

Republica Democratică Congo

11. regretă faptul că guvernul RDC nu a reușit să organizeze alegeri prezidențiale în termenul impus de constituție; solicită încă o dată să se ia toate măsurile necesare pentru a crea un mediu favorabil organizării unor alegeri libere, corecte și credibile, nu mai târziu de luna decembrie 2017, în deplină conformitate cu Constituția RDC și Carta africană privind democrația, alegerile și guvernanta;
12. solicită insistent tuturor actorilor politici să se angajeze într-un dialog pașnic și constructiv, să împiedice agravarea actualei crize politice și să se abțină de la noi acte de violență și provocări;
13. salută eforturile depuse de Conferința Episcopală Națională (CENCO) pentru a crea un consens mai larg cu privire la o tranziție politică; ia act de acordul la care s-a ajuns la sfârșitul lui decembrie 2016 prin care se refuză acordarea unui al treilea mandat președintelui Kabila și se solicită organizarea alegerilor înainte de sfârșitul lui 2017;

reamintește tuturor părților angajamentul lor față de acest acord și, prin urmare, le încurajează să aplice toate componentele sale și să stabilească fără întârziere un calendar concret pentru următoarele alegeri; le reamintește mizele importante aflate în joc dacă nu reușesc să încheie cu succes negocierile;

14. îndeamnă guvernul RDC să soluționeze imediat problemele pendinte referitoare la diversele etape ale calendarului electoral, bugetul său și actualizarea registrului electoral pentru a permite organizarea unor alegeri libere, corecte și transparente; reamintește că Comisia electorală națională independentă ar trebui să fie o instituție imparțială și favorabilă incluziunii, care să dispună de resurse suficiente pentru a permite un proces global și transparent;
15. solicită Uniunii Europene și statelor sale membre să sprijine punerea în aplicare a acordului și desfășurarea procesului electoral; solicită tuturor actorilor internaționali să ofere un sprijin major la nivel politic, financiar, tehnic și logistic pentru RDC, care este necesar pentru ca alegerile să aibă loc până în decembrie 2017; solicită transparență în ceea ce privește întregul sprijin financiar al Uniunii Europene și al statelor sale membre pentru alegerile din RDC;
16. solicită cu insistență să se efectueze o anchetă completă, amănunțită și transparentă a presupuselor încălcări ale drepturilor omului semnalate în timpul protestelor, pentru a identifica vinovații și a-i trage la răspundere;
17. salută adoptarea de către UE a unor sancțiuni specifice, inclusiv interdicția de a călători și înghețarea activelor, împotriva persoanelor responsabile de violențe și de subminarea procesului democratic în RDC; invită Consiliul să analizeze posibilitatea de a extinde aceste măsuri restrictive în cazul unor noi acte de violență, în conformitate cu Acordul de la Cotonou;

○
○ ○
18. invită Consiliul ONU pentru Drepturile Omului să investigheze încălcările grave ale drepturilor omului care au avut loc recent în ambele țări;
19. invită autoritățile gaboneze și din RDC să ratifice Carta africană privind democrația, alegerile și guvernanta în cel mai scurt timp;
20. solicită delegației UE să folosească toate metodele și instrumentele adecvate pentru a susține apărătorii drepturilor omului și mișcările în favoarea democrației, precum și să desfășoare un dialog politic aprofundat cu autoritățile, în conformitate cu articolul 8 din Acordul de la Cotonou;
21. solicită, de asemenea ca UE și țările ACP, în colaborare cu ONU și cu Uniunea Africană, să continue să monitorizeze îndeaproape situația generală din ambele țări;
22. subliniază că situația din Gabon și din RDC reprezintă o amenințare gravă la adresa stabilității din întreaga regiune a Africii Centrale; își reafirmă sprijinul pentru Uniunea Africană având vedere rolul esențial al acesteia de a preveni crizele politice în regiune și orice nouă destabilizare a regiunii Marilor Lacuri;

23. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Uniunii Africane, președintelui, primului ministru și parlamentului din Republica Democratică Congo și din Gabon, Secretarului General al ONU, Consiliului ONU pentru Drepturile Omului, precum și Adunării Parlamentare Paritare ACP-UE.